

Анонимизиран текст

Превод

C-202/24 - 1

Дело C-202/24 [Alchaster]ⁱ

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

14 март 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Supreme Court (Ирландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

7 март 2024 г.

Касатор:

Minister for Justice and Equality

Ответник по касационната жалба:

МА

SUPREME COURT (ВЪРХОВЕН СЪД, ИРЛАНДИЯ)

[...]

ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛЕН 267 ОТ ДОГОВОРА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ВЪВ
ВРЪЗКА С ОТПРАВЯНЕТО НА ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО
СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

[...]

ⁱ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

**MINISTER FOR JUSTICE (МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО,
ИРЛАНДИЯ)**

КАСАТОР

И

МА

ОТВЕТНИК ПО КАСАЦИОННАТА ЖАЛБА

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОТ 7 МАРТ 2024 Г. ЗА
ОТПРАВЯНЕ НА ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО
СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ НА ОСНОВАНИЕ
ЧЛЕН 267 ОТ ДОГОВОРА**

Настоящият съд, след като в заседание на 3 октомври 2023 г. разгледа молбата на ответника по касационната жалба [...] за допускане на обжалване на решението на High Court (Висш съд, Ирландия) от 24 октомври 2022 г., и на определенията от [същата дата] [...] и от 7 ноември 2022 г., с които е постановено ответникът да бъде предаден на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и е отказано [...] да се допусне обжалване пред Court of Appeal (Апелативен съд, Ирландия), и за отмяна на посочените съдебно решение и определения,

след като се запозна с определението на настоящия съд от 17 януари 2023 г., с което се допуска обжалване по настоящата жалба, с жалбата, с посоченото съдебно решение и определения на Висшия съд, с посочените документи и с писмените становища, подадени от името на съответните страни, и след като изслуша [...] [законните представители на страните],

[...]

тъй като е убеден, че възниква въпрос, свързан с правото на Съюза, отговорът на който е необходим за произнасяне по настоящото дело и който е необходимо да бъде поставен на Съда на Европейския съюз,

[...]

като освен това счита, че разрешаването на спора между страните по настоящото касационно производство повдига въпроси относно правилното тълкуване на някои разпоредби на правото на Съюза, а именно тълкуването на Рамковото решение от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (наричано по-нататък „Рамковото решение“) и на член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“),

РЕШИ ДА ПОСТАВИ на Съда на Европейския съюз на основание член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз следния въпрос, както е изложен в посоченото съдебно решение и акта за преюдициално запитване:

Когато съгласно Споразумението за търговия и сътрудничество от 30 декември 2020 година (съдържащо разпоредбите на Рамковото решение от 13 юни 2002 година във връзка с предаването на лица в изпълнение на европейски заповеди за арест) се иска предаване на лице за целите на наказателно преследване за престъпления, свързани с тероризъм, и лицето възразява срещу такова предаване, като твърди, че с него би се нарушил член 7 от ЕКПЧ и член 49, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз, тъй като след датата на извършване на твърдяното престъпление, във връзка с което се иска предаването му, е приета законодателна мярка, с която се изменя частта от наказанието, която би следвало да бъде изтърпяна в място за лишаване от свобода, и режимът на условното предсрочно освобождаване, и като се имат предвид следните съображения:

- (i) молещата държава (в този случай Обединеното кралство) е страна по ЕКПЧ и прилага Конвенцията във вътрешното си право с Human Rights Act, 1998 (Закон за правата на човека от 1998 г.);
- (ii) прилагането на въпросните мерки за лишени от свобода, които вече изтърпяват наложено от съда наказание, е признато от съдилищата на Обединеното кралство (включително от Върховния съд на Обединеното кралство) за съвместимо с Конвенцията;
- (iii) всяко лице, включително съответното лице, ако бъде предадено, има възможност да подаде жалба до Европейския съд по правата на човека;
- (iv) няма основание да се счита, че решение на Европейския съд по правата на човека няма да бъде изпълнено от молещата държава;
- (v) съответно според настоящия съд не е установено, че предаването е свързано с реална опасност от нарушаване на член 7 от Конвенцията или на Конституцията;
- (vi) не се твърди, че член 19 от Хартата не допуска предаването;
- (vii) член 49 от Хартата не се прилага за съдебния процес или постановяването на присъда;
- (viii) не се изтъква наличието на основание да се смята, че има съществена разлика в прилагането на член 7 от Конвенцията и член 49 от Хартата;

може ли съд, чието решение не подлежи на обжалване по смисъла на член 267, параграф 3 ДФЕС, предвид член 52, параграф 3 от Хартата и задължението за лоялност и доверие между държавите членки и тези, които са длъжни да прилагат разпоредбите за предаване по ЕЗА съгласно Споразумението за търговия и сътрудничество, да приеме, че издирваното лице не е доказало реална опасност предаването му да представлява нарушение на член 49, параграф 2 от Хартата, или този съд е длъжен да извърши допълнително разследване и, ако това е така, какви са естеството и обхватът на това разследване?*

И СПИРА производството по разглеждане на касационната жалба до произнасянето на Съда на Европейския съюз по посочения преюдициален въпрос или до постановяване на друго определение.

[...]

[...]

SUPREME COURT (ВЪРХОВЕН СЪД)

[...]

**ВЪВ ВРЪЗКА С EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 (ЗАКОН
ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ ОТ 2003 Г.
(СЪОТВЕТНО ИЗМЕНЕН)**

И ПО ДЕЛОТО НА МА

МЕЖДУ

MINISTER FOR JUSTICE (Министър на правосъдието)

КАСАТОР

И

МА

ОТВЕТНИК ПО КАСАЦИОННАТА ЖАЛБА

Запитване

- 1 С решение от 7 март 2024 г. ([2024] IESC 9) Върховният съд решава да постави на Съда на основание член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз въпрос, свързан с тълкуването на Рамково решение от

* Бел. прев.: Изглежда запитващата юрисдикция е имала по-скоро предвид член 49, параграф 1, второ изречение от Хартата.

13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (наричано по-нататък „Рамковото решение“) и член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

- 2 Запитването е свързано с искане за предаване на МА (наричан по-нататък „жалбоподателят“) на Обединеното кралство съгласно заповед, издадена по силата на Споразумението за търговия и сътрудничество от 30 декември 2020 година между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна (наричано по-нататък „СТС“).
- 3 СТС урежда отношенията между Обединеното кралство и Европейската общност и, по-специално за целите на настоящото касационно производство, предвижда продължаване на действащата към онзи момент система на европейската заповед за арест. Дял VII от част 3 на СТС се прилага по отношение на заповеди за арест, издадени съгласно член 98 от Withdrawal of the United Kingdom from the European Union (Consequential Provisions) Act 2019 (Закон за оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз (последващи разпоредби) от 2019 г.). Дял VII предвижда механизми за предаване, които да се прилагат между Обединеното кралство и Европейския съюз по отношение на предаването на лица след изтичането на преходния период на 31 декември 2020 г. Тези разпоредби са идентични с разпоредбите за екстрадиция, предвидени в Рамковото решение.
- 4 Дял VII от част 3 от СТС е въведен във вътрешното право на Ирландия с S.I. 720 от 2020 г., European Arrest Warrant (Application to Third Countries) (United Kingdom) Order 2020 (Наредба за европейската заповед за арест (прилагане за трети държави) (Обединеното кралство) от 2020 г.), приета съгласно член 2, параграф 2 от European Arrest Warrant (Application to Third Countries and Amendment) and Extradition (Amendment) Act 2012 (Закон за европейската заповед за арест (прилагане за трети държави и изменение) и екстрадицията (изменение) от 2012 г.), с който Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия е определено като трета държава, за която се прилага Законът от 2003 г.
- 5 Съгласно разпоредбите на Рамковото решение Minister for Foreign Affairs and Trade (министърът на външните работи и търговията) може да определи държава, която не е членка на Съюза, за целите на прилагането на системата за европейска заповед за арест в държави извън Съюза. Вследствие на решението на Съда и по силата на S.I. 150 от 2021 г. Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия е определено като издаваща държава и държава членка за целите на прилагането на режима на европейската заповед за арест.
- 6 Следователно за целите на националното законодателство и Рамковото решение Обединеното кралство следва да се третира като държава членка,

що се отнася до прилагането на режима на ЕЗА, така че искане за предаване по заповед от тази държава трябва да се разглежда съгласно Закона от 2003 г. и Рамковото решение.

- 7 Поддържа се, че на жалбоподателя ще бъде повдигнато обвинение за престъпления, свързани с тероризъм, и ако бъде признат за виновен и осъден на лишаване от свобода, правото му на условно предсрочно освобождаване ще се урежда от законодателството на Обединеното кралство, прието през 2021 г., т.е. след твърдяното извършване на въпросните престъпления.
- 8 На 26 ноември 2021 г. District Judge (районен съдия) от Magistrates' Courts of Northern Ireland (Магистратски съд на Северна Ирландия) издава четири заповеди за арест във връзка с четири престъпления: престъплението членуване в забранена организация, престъплението ръководене на дейността на организация, участваща в извършването на терористични действия, престъплението участие в престъпно сдружение за ръководене на дейността на организация, участваща в извършването на терористични действия, и престъплението приготвяне за извършване на терористични действия. В заповедта за предаване между Обединеното кралство и Европейския съюз е посочен максималният срок на наказанието лишаване от свобода, което може да бъде наложено за тези престъпления. По отношение на първото от изброените престъпления при осъдителна присъда на лицето може да бъде наложено наказание лишаване от свобода до 10 години, а за останалите три престъпления при осъдителна присъда може да бъде наложено наказание доживотен затвор. Твърди се, че престъпленията са извършени между 18 юли 2020 г. и 20 юли 2020 г.
- 9 Законодателните изменения в режима на условното предсрочно освобождаване са въведени с Terrorist Offenders (Restriction of Early Release) Act 2020 (Закон за извършителите на свързани с тероризъм престъпления (ограничаване на условното предсрочно освобождаване) от 2020 г.) и член 20А от Criminal Justice (Northern Ireland) Order 2008 (Наредба за наказателното правосъдие (Северна Ирландия) от 2008 г.), въведен с член 30 от Counter Terrorism and Sentencing Act 2021 (Закон за борба с тероризма и налагане на наказания от 2021 г.). Тези изменения влизат в сила за Северна Ирландия на 30 април 2021 г. Резултатът от измененията е, че лице, осъдено за определени престъпления, свързани с тероризъм, вече няма да има право на автоматично условно предсрочно освобождаване при изтърпяване на половината от срока на наложеното наказание, а ще трябва да изтърпи минимум две трети от него, преди да му бъде разрешено условно предсрочно освобождаване. Освен това, за разлика от предходния режим, условното предсрочно освобождаване ще трябва първо да бъде одобрено от Parole Commissioners (членове на Комисията по условно предсрочно освобождаване).
- 10 Жалбоподателят твърди, че предаването е несъвместимо с правата му по член 7 от Конвенцията. Член 7 предвижда:

- „1. Никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на неговото извършване не е било определено като престъпление според националното или международното право. Не може да бъде налагано наказание, по-тежко от това, което е било предвидено за съответното престъпление в момента, когато то е било извършено.*
- 2. Този член не изключва съденето и наказването на което и да е лице за действие или бездействие, което в момента на извършването му е представлявало престъпление в съответствие с общите принципи на правото, признати от цивилизованите народи“.*
- 11 Европейският съд по правата на човека (наричан по-нататък „ЕСПЧ“) отхвърля твърдението, че пораздащите обратно действие изменения в режимите за помилване или условно предсрочно освобождаване нарушават член 7, тъй като тези мерки не са част от „наказанието“ по смисъла на този член. Решенията *Hogben* с/у Обединеното кралство (жалба № 11653/85) и *Uttley* с/у Обединеното кралство (жалба № 36946/03) илюстрират този подход. И в двете решения не е установено нарушение на член 7 въпреки въвеждането на ограничения относно правото на условно предсрочно освобождаване, които с обратна сила удължават времето, което жалбоподателите ще трябва да прекарат в място за лишаване от свобода. Мерките са квалифицирани по-скоро като мерки за изпълнение на наказанието, които не може да се считат за строги по своята същност, тъй като тяхното естество и цел остава улесняването на предсрочното освобождаване. Такова е и заключението в решение *Kafkaris* с/у Кипър (жалба № 21906/04), [2009] 49 E.H.R.R. 35.
- 12 Впоследствие ЕСПЧ постановява решение, за което жалбоподателят твърди, че показва промяна в подхода. В решение *Del Río Prada* с/у Испания (жалба № 42750/09) (2014) 65 E.H.R.R.R 37, ЕСПЧ постановява, че разграничението между мярка, която представлява „наказание“, и мярка, която се отнася до неговото „изпълнение“ и „привеждане в изпълнение“, може невинаги да е ясно изразено (т. 85), и признава, че мерките, предприети по време на изпълнението на наказанието, могат да повлияят на неговия обхват (т. 90). Съответно според жалбоподателя решение *Del Río Prada* свидетелства за по-гъвкав подход от страна на ЕСПЧ към прилагането на член 7 в сравнение с предходната му практика. Жалбоподателят твърди, че новият режим за осъждането и условното предсрочно освобождаване, действащ понастоящем в Северна Ирландия, на практика има за последица увеличаване на времето, което лицето прекарва в място за лишаване от свобода, така че по същество то изтърпява по-тежко наказание от това, което е могло да бъде наложено към момента на твърдяното извършване на съответното престъпление. Освен това той твърди, че прехвърлянето на функциите по частичното определяне на срока за условно освобождаване от наказателния съд на членовете на Комисията по условно предсрочно освобождаване

представлява основно изменение на „идентичността“ или „обхвата“ (изразът, използван в решение Del Río Prada) на наказанието.

- 13 В настоящото касационно производство е спорно дали и до каква степен решение Del Río Prada представлява изменение на предходната практика на ЕСПЧ, като ответникът [Minister for Justice] твърди, че няма промяна в принципите. Той се позовава по-специално на решение Abedin с/у Обединеното кралство (жалба № 54026/16) (2021 г.) 72 E.H.R.R. SE6.
- 14 По дело R/Morgan & Ors. е подадена жалба срещу разглежданото в настоящото преюдициално запитване законодателство на Обединеното кралство от четири лица, всяко от които вече е било осъдено към момента на въвеждане на законодателните изменения и които твърдят, че прилагането за тях на новия законодателен режим означава, че ще понесат по-тежко наказание, и че имат оправдани правни очаквания да бъдат третирани съгласно режима, приложим към момента на извършване на престъплението или налагане на наказанието.
- 15 Court of Appeal of Northern Ireland (Северноирландски апелативен съд) постановява, че с оглед на факта, че жалбоподателите вече са били осъдени при действието на стария режим, когато са направени измененията, прилагането на новия закон представлява налагане на наказание с обратна сила, което е равносилно на изменение или предефиниране на наказанието, наложено от наказателния съд, и следователно е в противоречие с член 7 от Конвенцията: [2021] NICA 67. Този съд обявява несъвместимостта, но с оглед на ролята, която Конвенцията има по отношение на действието на законодателството в Северна Ирландия, той отказва да постанови, че изменящото законодателство е невалидно или неприложимо.
- 16 Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) допуска обжалване на решението на Северноирландския апелативен съд и с решение от 19 април 2023 г. уважава жалбата на Minister of Justice (министър на правосъдието) и отменя решението, с което се установява несъвместимост. Посоченият съд установява, че прилагането с обратна сила на член 30 от Counter Terrorism and Sentencing Act 2021 (Закон за борба с тероризма и налагане на наказания от 2021 г.) не е несъвместимо с членове 5 и 7 от Конвенцията: (Morgan and ors. v. Ministry of Justice (Northern Ireland) [2023] UKSC 14; 2023 2 W.L.R. 905.
- 17 Върховният съд на Обединеното кралство [...] счита, че не е налице увеличение на наказанието с обратна сила, а това, което се е променило, е „начинът, по който трябва да бъдат изпълнени законно определените срочни наказания лишаване от свобода, наложени на ответниците“ (т. 116). Следователно законодателните изменения не попадат в обхвата на понятието „право“ в член 7 (т. 117) и не са нарушили изискванията на член 5, включително изискването за предвидимост (т. 128 и 129)

- 18 В обобщение в точка 114 Върховният съд на Обединеното кралство постановява:

„Естеството на мерките е да се промени начинът на изпълнение на определените наказания лишаване от свобода, като се ограничи правото на условно предсрочно освобождаване на лишените от свобода, изтърпяващи наказание за престъпление, свързано с тероризъм. Естеството и целта на измененията, въведени с член 30 от Закона от 2021 г. и член 20А от Наредбата от 2008 г., не е да се удължи продължителността на срочните наказания лишаване от свобода, наложени на ответниците. Продължителността на тези наказания не е увеличена по никакъв начин“.

- 19 [...] [Съдията, който изготвя решението за Върховния съд на Обединеното кралство] отбелязва, че в решение Del Río Prada ЕСПЧ е посочил, че тежестта на постановеното сама по себе си не е решаваща и доколкото естеството и целта на мярката е да позволи предсрочно освобождаване, тя не може да се счита за строга по своята същност. Освен това той отбелязва, че промяната в изпълнението или привеждането в изпълнение на наказанието не попада в обхвата на член 7, като договарящите се държави са свободни да определят собствената си наказателноправна политика по отношение на такива изменения, поради което жалбата на министъра е уважена.
- 20 Ясно е, че в Северна Ирландия съдията участва в определянето на частта от наказанието, която трябва да бъде изтърпяна преди условното предсрочно освобождаване. В резултат на това постановеното по делата Morgan е трябвало да бъде изменено с административен акт и именно този елемент от новия процес е бил приет от Северноирландския апелативен съд като представляващ „подмяна“ на присъдата, което е довело до установяване на нарушение на Конвенцията.
- 21 Върховният съд на Обединеното кралство постановява, че от това не следва, че ерозиращата функция е свързана с определянето на наказанието. Доводът в настоящата жалба е по-слаб от този по делото Morgan, тъй като жалбоподателят не е бил признат за виновен или осъден и новият режим на условно предсрочно освобождаване, приложим за него, ще бъде действащият понастоящем режим. Няма да се изменя съдебно решение с обратна сила.

Правилен подход към искане за предаване съгласно Рамковото решение

- 22 Отправната точка на съда, който разглежда искане за предаване съгласно Рамковото решение, е задължението и отговорността на замолената държава да предаде лицето, като се спазва единствено условието, че ответникът може да възрази срещу предаването на основание, че има вероятност правата му по Конвенцията да бъдат нарушени с предаването.

- 23 Молещата държава е договаряща страна по Конвенцията, въвела е Конвенцията във вътрешното си право, съвместимостта на режима е разгледана и потвърдена от съдилищата на тази държава и съществува право на индивидуална жалба до ЕСПЧ. В хода на спора не се поставя сериозно под съмнение, че ако жалбоподателят бъде върнат в Северна Ирландия, той ще разполага с възможност да подаде индивидуална жалба до ЕСПЧ относно правилното тълкуване на Конвенцията и относно въпроса дали режимът на налагане на наказание и условно предсрочно освобождаване, действащ понастоящем в Северна Ирландия, може да представлява налагане на наказание с обратна сила.
- 24 С оглед на императивните изисквания на ирландското вътрешно право, на European Arrest Warrant Act 2003 (Закон за европейската заповед за арест от 2003 г. (съответно изменен) и на Рамковото решение, както са тълкувани в решенията на настоящия съд и на Съда на ЕС, доводът на жалбоподателя, че предаването му на Северна Ирландия би било в нарушение на правата му по Конвенцията, не се подкрепя нито от фактите, нито от изтъкнатите от негово име доводи. Не само че не е установен системен недостатък, който да предполага вероятно и явно нарушение на правата по Конвенцията, ако бъде разпоредено предаване, но и неотдавнашната практика на съдилищата на Северна Ирландия и на въззивния съд, който е Върховният съд на Обединеното кралство, представя правна система, в която Конвенцията се приема и прилага стриктно и недвусмислено. Подходът, който настоящият съд трябва да възприеме по искането за предаване, не позволява отказ за връщане въз основа на анализ, съгласно който решението на Върховния съд на Обединеното кралство по дело Morgan е неправилно. Нищо в обстоятелствата по настоящото дело не може да подсказва, че правата на жалбоподателя да се позове на Конвенцията, няма да бъдат напълно спазени и анализирани. Освен това жалбоподателят разполага с правно средство за защита, като може да подаде жалба до Съда в Страсбург, който ще извърши окончателни и надеждни анализ и проверка на законодателните изменения.
- 25 Поради това настоящият съд отхвърля довода, че предаването на лицето следва да бъде отказано съгласно член 37 поради предполагаемо нарушение на правата по Конвенцията, и жалбата не е уважена на това основание.

Въпросът за правата по Хартата

- 26 Настоящото дело обаче разкрива още едно усложнение. При разглеждането на въпроса дали да уважи искането за предаване, настоящият съд очевидно прилага и правото на Европейския съюз, в рамките на което се прилага Хартата, и което следователно повдига въпроса за предвиденото в член 49 от Хартата, който е формулиран по идентичен начин с член 7 от Конвенцията. Въпросът е дали при обстоятелства, при които замоленият съд стига до обосновано заключение, че нито Конституцията, нито Конвенцията налагат постановяването на отказ за предаване, аргументацията, която води до това

заключение, е достатъчна, за да бъде разгледан в достатъчна степен спорът за съответствие с Хартата? Освен това необходимо ли е изпълняващата държава да анализира съвместимостта с Хартата на новия режим на Северна Ирландия за налагане на наказания за престъпления, свързани с тероризъм?

- 27 Член 49 от Хартата съответства на член 7 от Конвенцията и следователно е приложим член 52, параграф 3. Съответно възникват два въпроса:
- (i) дали издирваното лице е доказало или обосновало, че обхватът на правата, които биха могли да бъдат упражнени съгласно Хартата, е различен от обхвата на правата, признати и установени в Конвенцията и разгледани в съдебната практика по нея?
 - (ii) Издирваното лице установило ли е някакво основание в правото на Европейския съюз да се смята, че то се различава от защитата, която понастоящем се предоставя съгласно практиката на ЕСПЧ?
- 28 Съдът е постановил, че член 49 от Хартата съответства на член 7 от Конвенцията или се основава на него. Това става ясно от решения *Rosneft* (C-72/15, т. 164 и 165), *M.A.S. и M.B.* (C-42/17, т. 54) и *Prokuratura Rejonowa w Słupsku* (C-634/18, т. 47). Това е отбелязано и в точка 52.111 от Peers & ors, *The EU Charter of Fundamental Rights: A Commentary* (2nd ed, Hart Publishing 2021), както и в източниците, цитирани там в бележка под линия 192.
- 29 Съдът е разгледал последиците от член 47 и член 48, параграф 2 за целите на член 4а от Рамковото решение, а разграничението между налагането на наказание или присъда и изпълнението на наказание или присъда е утвърдено в правото на Съюза и е важен елемент от практиката на Съда по член 4а от Рамковото решение. Вж. например: решение *Ardic*, C-571/17 PPU, в което Съдът постановява, че за целите на член 4а, параграф 1 от Рамковото решение понятието „решение“ не обхваща решението относно изпълнението или прилагането на вече наложено наказание лишаване от свобода, освен когато това решение има за цел или резултат да измени естеството или размера на това наказание и органът, който го е постановил, разполага с право на преценка в това отношение. Вж. и решения *Tupikas*, C-270/17 PPU, [EU:C:2017:628](#), т. 78—80, и *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, [EU:C:2017:629](#), точки 85, 90 и 96.
- 30 Това е потвърдено в постановеното по-неотдавна решение на Съда по съединени дела C-514/21 и C-515/21, *Minister for Justice and Equality* (Отмяна на отлагането на изпълнението на наказание), което се отнася до привеждане в изпълнение на отложено наказание лишаване от свобода.
- 31 В нито едно решение на Съда обаче не е разгледано значението на член 49 от Хартата за изменение на разпоредбите относно института на условното предсрочно освобождаване, което засяга наложеното наказание на осъдени лица или на лица, обвинени в престъпления, за които се твърди, че са извършени преди това изменение. Това не е изненадващо, тъй като

областите, в които наказателното право на държавите членки включва прилагането на правото на Съюза, като цяло не са обширни.

- 32 Ако МА бъде предаден, за да бъде съден в Северна Ирландия, в процеса няма да бъде повдигнат свързан с правото на Съюза въпрос и всъщност в наказателните производства в тази държава обикновено не се повдигат свързани с правото на Съюза въпроси, тъй като наказателният процес обикновено не се занимава с прилагането или изпълнението на европейското право, макар че, разбира се, в конкретни случаи може да го прави. В Хартата изрично се посочва, че тя не „създава никакви нови компетенции или задачи“ за Съюза, с други думи, че не разширява компетентността му по отношение на наказателноправните въпроси. От това следва, че Хартата или каквито и да било права или претенции за съществуването на права съгласно Хартата не биха могли да играят роля във вътрешния наказателен процес, който е предмет на настоящата жалба.
- 33 Въпросът по-скоро е дали замолената държава е длъжна или компетентна сама да направи преценка дали предаването на лицето би било нарушение на задълженията на замолената държава по Хартата при обстоятелства, при които се твърди, че разпоредбите за налагане на наказания, които биха могли да бъдат приложени в молещата държава, са несъвместими с член 49, въпреки че предвиденото в този член не се прилага за самите тези разпоредби.
- 34 Първият принцип и общото правило продължават да бъдат, че предаването на издирвано лице съгласно Рамковото решение е общо правило и произтича от посочените по-горе принципи на взаимно сътрудничество и лоялност.
- 35 Като цяло режимът на ЕЗА се тълкува последователно от Съда в смисъл, че изисква от всяко лице, което възразява срещу предаването, да докаже сериозни и потвърдени основания да се счита, че ще бъде изложено на реален риск от нарушаване на правата му. По-голямата част от практиката, в която Съдът разглежда правата по Хартата, са били случаи, в които издирваните лица са твърдели, че е доказано, че ще бъдат подложени на нечовешко или унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата, вж. например решение по съединени дела C-354/20 PPU и C-412/20 P, *Openbaar ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган). Това е така, защото член 19, параграф 2 от Хартата се прилага изрично за решенията за отвеждане, експулсиране и екстрадиция и забранява отвеждането, когато съществува сериозен риск лицето да бъде осъдено на смърт, да бъде подложено на изтезание или на друго нечовешко или унижително отношение или наказание, какъвто не е настоящият случай.
- 36 Във всички тези решения Съдът подчертава високия праг на доказуемост, както и че издирваното лице трябва да докаже наличието на реална и значителна опасност, което е повече от хипотетична опасност и повече от просто възможност за излагане на такова нарушение.

- 37 За да се установи дали предаването на МА от страна на настоящия съд би било нарушение на правото на Съюза, съдът трябва да се увери, че предаването би било нарушение на правата на МА по Хартата. Нито едно от правата на МА по Хартата не може да бъде нарушено в самото наказателно производство и следователно въпросът е дали правата по Хартата са засегнати при вземането на решение за предаване извън предвиденото в член 19 и ако това е така, какъв трябва да бъде прагът, за да може този съд да вземе решение по този довод.
- 38 В разяснението относно член 52, параграф 3 от Хартата ясно се посочва, че „смисълът и обхватът“ на правата по Хартата са отразени в текста на Конвенцията, но също така и в практиката на ЕСПЧ. Въпреки това правото на Съюза е самостоятелно и Съдът е крайният арбитър по отношение на тълкуването на правата по Хартата. Този фактор, поне теоретично, означава, че Съдът би могъл да стигне до различно становище относно смисъла и действието на правата по Хартата за справедлив съдебен процес и относно това как и дали новият режим на налагане на наказания, действащ в Северна Ирландия, може да бъде анализиран чрез позоваване на тези права за целите на решението за предаване. Въпреки че може да се отбележи, че в някои становища на генерални адвокати има индикации, че член 52, параграф 3 позволява на Съда да приеме различно и вероятно по-взискателно тълкуване на разпоредби от Хартата в сравнение със съответните разпоредби от Конвенцията, както са тълкувани, този подход изглежда несъвместим с текста и целта на член 52, параграф 3 и не е възприет от самия Съд. В решение *Minister for Justice v. Celmer* [2019] IESC 80, [2020] 1 I.L.R.M. 121, настоящият съд отхвърля довода на ответника и ИHREC, че на правата по Хартата се предоставя по-широка защита в сравнение с аналогичните права по Конвенцията, като [...] [председателят на съдебния състав по това дело] посочва, че са нужни „по-ясни насоки“ от страна на Съда в подкрепа на този довод (в т. 70).
- 39 В решение от септември 2016 г. по преюдициално запитване от Върховния съд на Латвия, *Petruhhin*, C-182/15, Съдът посочва, че когато се разглежда молба за екстрадиция, не е достатъчно държавата членка да се ограничи до извода, че молещата държава е страна по Конвенцията, и приема, че следва да се извърши позоваване на член 4 от Хартата (т. 56) и че замолената държава членка трябва да „провери дали с екстрадицията няма да бъдат нарушени правата, посочени в член 19 от Хартата“ (т. 60). Постановеното в решение *Petruhhin* е потвърдено от Съда в решение *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (Екстрадиция към Украйна), C-398/19. Предмет на разглеждане тук, както и в неотдаващите дела, е въпросът за прилагането на Хартата извън обстоятелствата, предвидени в този член.
- 40 Следователно в този случай въпросът се свежда до критериите, които изпълняващият съдебен орган следва да приложи при преценката на качеството на правото на справедлив процес или, иначе казано, на спазването на принципа на законност на наказанията, и дали съществува

опасност тези права да бъдат нарушени при обстоятелства, при които съдът е убеден, че предаването се допуска както от Конституцията, така и от Конвенцията по вече изложените причини.

Въпросът и заключението на настоящия съд

- 41 Настоящият съд е наясно, че смисълът и прилагането на правата, произтичащи от Хартата, не трябва да се тълкуват като вътрешна мярка, а трябва да се придаде самостоятелно значение в европейското право.
- 42 Настоящият съд е последна инстанция по смисъла на член 267, параграф 3 ДФЕС. С оглед на решение на Съда *Consorzio Italian Management* и *Catania Multiservizi* (C-561/19, EU:C:2021:799, т. 51) относно обхвата на това задължение настоящият съд не може да приеме, че представеният въпрос е до такава степен ясен, че той да може спокойно да направи сам заключение по него.
- 43 С оглед на задължението на настоящия съд в случаите, в които даден въпрос не е *acte clair*, и тъй като настоящият съд е последната инстанция, която тълкува европейското право на национално равнище, стигам до заключението, че съответно е необходимо да се отправи преюдициално запитване по член 267 ДФЕС. [...] [подробности относно общата целесъобразност на отправянето на преюдициално запитване].
- 44 Въпросът, който се поставя с преюдициалното запитване, се отнася до значението на Хартата. Ако жалбоподателят бъде върнат в Северна Ирландия и бъде осъден, има голяма вероятност да му бъде наложено наказание при обстоятелства, при които законът относно лишаването от свобода и освобождаването от мястото за лишаване от свобода предвижда за него, поне в субективен смисъл, по-строг режим от действащия към момента на твърдяното извършване на престъплението. Новият режим внася две изменения. Той увеличава продължителността на периода на лишаване от свобода, който осъденото лице трябва да изтърпи в място за лишаване от свобода, преди да може да подаде молба за условно предсрочно освобождаване, и предвижда допълнителен административен елемент или елемент на преценка при допускането на такова освобождаване, което понастоящем трябва да бъде одобрено от Комисията по условно предсрочно освобождаване — самостоятелно условие, което досега не е съществувало.
- 45 Въпросът, който се поставя, се отнася до това дали в случаите, в които се твърди, че член 49 от Хартата и член 7 от Конвенцията и, когато е приложимо, разпоредбите на националната Конституция на изпълняващата държава не допускат тя да предаде дадено лице на молеща държава, която е договаряща страна по Конвенцията, доколкото се поддържа, че законодателно изменение, прието след датата, на която се твърди, че лицето е извършило престъпление, предвижда по-тежко наказание в противоречие с член 49 от Хартата и член 7 от Конвенцията, и съдът е стигнал до извода, че

в останалите отношения предаването не представлява нарушение на правата на лицето по Конвенцията, този съд все пак е длъжен да направи своя отделна преценка (по необходимост включваща отправяне на преюдициално запитване до Съда съгласно член 267 ДФЕС) дали член 49 забранява предаването?

- 46 Съдът никога не се е произнасял по правилния подход към въпросите, а практиката на Съда в Страсбург не дава ясен отговор.
- 47 Поради това се предлага въпросът [...] да бъде поставен на основание член 267 ДФЕС [...] [повтаря дословно въпроса от акта за преюдициално запитване].

[...]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ